

3. Ганусич В.О. Мета складання, історичні умови формування та характерні ознаки бухгалтерського балансу як форми фінансової звітності // Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. – Випуск 184: В 3 т. Том III. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2003. – с. 466-478

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс» : Наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року №73 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

УДК 657.633

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА

Головай Н.М. – к.е.н., доцент; Майданюк В.Ю. – ст. 5 курсу
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Сучасні умови вітчизняного бізнесу зумовлюють нові зміни в здійсненні контрольної функції як зі сторони зовнішніх контролюючих органів, так і всередині підприємств різних організаційно-правових форм господарювання. Контроль присутній на усіх стадіях та протягом всього часу реалізації управлінських рішень, виступає важливим елементом загальної структури управління підприємством та дозволяє керівництву шляхом здійснення нагляду, перевірок й спостереження за його господарською діяльністю переконатися, що остання відбувається у відповідності до визначеної стратегії розвитку, прийнятої управлінням корпоративної політики, внутрішніх нормативно-інструктивних документів та вимог діючого законодавства.

Одним із інструментів виявлення реальної конкурентоспроможності є оперативний контроль зобов'язань підприємства. Контроль поточних зобов'язань навіть найблагополучнішого підприємства є постійною необхідністю, бо не можна здійснювати ефективно господарювання без аудиту позикового капіталу. Це було важливо завжди, а тим більше – сьогодні, коли на зміну безгосподарності та безвідповідальності приходять підприємництво, суворая дисципліна та ощадливість. Закони ринкової економіки вимагають відповідного способу мислення та належної поведінки усіх її учасників. Ринкова економіка приводить у рух всі ресурси, аби кожна вкладена у підприємство гривня давала якомога найвищий прибуток. Щоб забезпечити це,

необхідно постійно контролювати стан поточних зобов'язань, здійснювати обґрунтоване дослідження фінансових відносин та руху фінансових потоків у процесі господарської діяльності будь-якого сучасного підприємства.

До основних завдань контролю поточних зобов'язань підприємства можемо віднести такі: перевірка джерел фінансування підприємства; дослідження змін у складі позиченого капіталу; перевірка правомірності розрахунків за поточними зобов'язаннями підприємства.

Одним з важливих напрямів контролю поточних зобов'язань та фактів їх зміни є перевірка наявності та правильності оформлення господарських договорів, що були укладені підприємством з контрагентами. Передусім, контролер перевіряє договори відповідно до форм їх укладання. Укладені підприємством договори перевіряються на наявність істотних і додаткових умов, а також наявності підтверджуючих первинних документів. Основними порушеннями, які виникають при перевірці наявності та правильності оформлення укладених підприємством господарських договорів і підтверджують факт їх недійсності, є наступні: 1) договір, що підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню не завірено; 2) відсутність істотних умов договору; 3) відсутність реквізитів сторін, що уклали договір; 4) невідповідність підписів осіб, що мають на те повноваження; 5) відсутність обов'язкових реквізитів у виставленій або отриманій претензії.

При перевірці факту виконання договорів контролером можуть бути виявлені отримані і виставлені претензії й штрафні санкції за невиконання умов договору, адже у процесі взаємодії з контрагентами підприємство може виявити порушення договірних умов (невідповідність цін, арифметичні помилки у розрахункових документах, недостача понад норм природного убутку, порушення умов договору щодо асортименту, упаковки, невідповідність якості цінностей стандартам тощо). У цих випадках сторони змушені вдаватися до примусового виконання умов договорів стороною, яка їх не виконала чи виконала частково.

При перевірці отриманих претензій контролер повинен перевірити обов'язковість наявності таких їх реквізитів: повне найменування та поштові реквізити заявника претензії та юридичної особи, до якої вона пред'являється; дату пред'явлення і номер претензії; обставини, на підставі яких пред'явлена претензія; докази, які їх підтверджують; посилання на необхідні нормативні документи; вимоги заявника претензії; суму претензії та її обрахунок; платіжні реквізити заявника претензії; перелік документів, що додаються до претензії. За кожною претензією необхідно

перевірити її обґрунтованість та правильність оформлення документів.

Перевірка обґрунтованості і правильності відображення в обліку фактів зміни поточних зобов'язань передбачає наступне: встановлення відповідності даних, відображених в укладених договорах, даним бухгалтерського обліку з метою з'ясування якості контролю за розрахунками з боку бухгалтерії, виявлення випадків викривлень звітних даних за цими розрахунками; аналіз причин зміни поточних зобов'язань та правильність відображення операцій з отримання знижки, операцій за договорами з валютним застереженням та операцій щодо переведення боргу. Отже, методика контролю поточних зобов'язань підприємства та фактів їх зміни полягає у перевірці правильності оформлення та легітимності первинних документів та порядку відображення цих об'єктів у системі облікових рахунків. Окрема увага повинна приділятися вивченню документальної обґрунтованості проведених операцій, також необхідно впевнитись в достовірності документів і правильності їх оформлення.

Це доцільно відображати в запропонованій узагальнюючій відомості актів звірки на підтвердження кредиторської заборгованості за укладеними договорами (рис. 1).

Узагальнююча відомість актів звірки на підтвердження кредиторської заборгованості за укладеними договорами підприємства на «__» _____ 20__ р

Найменування кредитора	Дата виникнення кредиторської заборгованості	Підтверджуючий документ	Сума кредиторської заборгованості		Згідно з актом звірки від кредитора		Відхилення
			Згідно підтверджуючого документа	Згідно відомості аналітичного обліку	Сума, грн.	Дата	
1	2	3	4	5	6	7	8

Рис. 1. Узагальнююча відомість актів звірки на підтвердження кредиторської заборгованості за укладеними договорами

Контроль має бути присутній на усіх стадіях та протягом всього часу реалізації управлінських рішень. Він виступає важливим елементом загальної структури управління підприємством та дозволяє керівництву шляхом здійснення нагляду, перевірок й спостереження

за його господарською діяльністю переконатися, що остання відбувається у відповідності до визначеної стратегії розвитку, прийнятої управлінням маркетингової політики, внутрішніх нормативно-інструктивних документів та вимог діючого законодавства.

Література

1. Виговська Н.Г. Господарський контроль в Україні: теорія, методологія, організація: [Монографія] / Н.Г. Виговська. - Житомир: ЖДТУ, 2008. - 532 с.
2. Вікров О. Роль і місце організаційно-господарських зобов'язань у сучасній економіці [Текст] / О. Вікров // Право України. - 2004. - № 4. - С. 53-56.
3. Волинець О.О. Розвиток теорії і практики обліку та контролю зобов'язань у підприємствах ресторанного господарства [Текст] / О.О. Волинець // Актуальні проблеми економіки. - 2007. - № 5. - С.186-192.
4. Калюга Є.В. Фінансово-господарський контроль у системі управління: [Монографія] / Є.В. Калюга. - К.: Ельга, Ніка-Центр, 2006. - 360 с.

УДК 330.432.5

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ І РОЗМІЩЕННЯ ОЛІЄЖИРОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ

Пилявець В.М. – к.е.н., ст. викладач

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Організаційно-економічний механізм розвитку підприємств олієжирового підкомплексу – це система інституціональних структур, принципів їх організації, методів, способів і прийомів та інших засобів регулювання і впливу на конкурентоспроможність і ефективність їх виробничої, переробної та збутової діяльності. Його функціонування передбачає постійний моніторинг ефективності складових елементів та корекції прийняття відповідних рішень, що здійснюється через оптимізацію існуючих і розробку нових підходів і важелів покращення та раціоналізації.

Він повинен характеризуватись адаптивністю, максимальною здатністю реалізувати ресурсні можливості олієжирової галузі, стимулювати вітчизняних виробників олійної продукції поєднувати ринкове саморегулювання з регуляторами державного впливу. Як головний інструмент діяльності олієжирового підкомплексу, організаційно-економічний механізм передбачає формування і здійснення цінової, податкової, фінансово-кредитної, інвестиційної та зовнішньоекономічної політики підтримки товаровиробників олійної індустрії (рис. 1.)

Трансформаційні зміни в економічному механізмі господарювання АПК призвели до порушення організаційних зв'язків в олієжировому підкомплексі, розбалансованості ринку олійних, слабкому матеріально-технічному обслуговуванню й впровадженню інноваційних технологій в процеси виробництва та доведення олієжирової продукції до споживача.

Таким чином, олієжировий підкомплекс України має потенційні можливості для поліпшення своїх конкурентних позицій на світових ринках, однак з цією метою необхідно здійснити ряд заходів:

– сформувати економічну і політичну підтримку сільськогосподарських підприємств, що використовують наукоємне обладнання та нові технології;

– забезпечити створення і розповсюдження мережі інноваційних фондів для підтримки інноваційного бізнесу на різних рівнях;

– зорієнтувати всі кредити і цільову допомогу в Україні на реалізацію інноваційних проектів за конкретними напрямками розвитку виробництва, включаючи інноваційно-інвестиційне забезпечення сільськогосподарських підприємств;

– надати додаткові – податкові пільги для підприємств-виробників інноваційної продукції, що дозволить збільшити фінансові ресурси для реалізації інноваційних проектів та інноваційної програми підприємства;

– чітко визначити напрями законодавчого забезпечення щодо фінансування та сформувати механізм державної підтримки галузі.

Прискорені темпи галузевого зростання в межах виконання пріоритетних завдань можуть бути досягнуті завдяки досить високому рівню розвитку інноваційного потенціалу та конкурентним перевагам конкретного регіону по виробництву продукції.